

Opinto-opas 2020-2021 LOPS2016

KEMINMAAN LUKIO

SISÄLTÖ

1. YLEISTÄ	3
1.1. Hyvä opiskelija	3
1.2. Yleistä Keminmaan lukiosta	3
2. LUKIO-OPINNOT	4
2.1. Millainen on luokaton lukio?	4
2.2. Mitä tarkoittaa kurssi - pakollinen, syventävä ja soveltava	4
2.3. Yhdistelmäopintojen suorittaminen.....	5
2.4. Keminmaan lukiossa tarjottavat oppiaineet, kurssivalikoima ja oppiaineiden lyhenteet	7
2.5. Mikä on jakso, kurssitarjotin ja palkki	8
2.6. Miten teet lukujärjestyksen kurssivalintojesi pohjalta.....	8
2.7. Milloin hajautat opinnot neljännelle vuodelle	9
2.8. Mikä on koeviikko	9
2.9. Mitä on ryhmänohjaus.....	9
3. KURSSIN ARVIOINTI JA SUORITTAMINEN	10
3.1. Kurssin arviointi	10
3.2. Sinulla on oikeus tietää arviointiperusteet	10
3.3. Numero vai suoritusmerkintä?.....	10
3.4. Päätötodistuksen arvosana?	11
3.5. Etenemiseste, kurssien uusiminen ja tukiopetus	11
3.6. Muualla suoritettujen opintojen hyväksyminen.....	12
3.7. Kurssin suorittaminen itsenäisesti	12
3.8. Arvioinnin uusiminen ja oikaisu	13
4. POISSAOLOT JA RANGAISTUKSET	13
5. YLIOPPILASTUTKINTO JA SEN SUUNNITTELU	14
6. HYVÄ TIETÄÄ LUKIOSTA	17
6.1. Koulumatkat.....	17
6.2. Muut kustannukset	17
6.3. Terveystodistuksen huolto	17
6.4. Opintotuki.....	17
6.5. Opiskelijakunta.....	18
6.6. Kenen puoleen käännyt opiskeluun liittyvissä asioissa?	18
YHTEYSTIEDOT	18
Reaaliaineiden kurssien suoritusjärjestys	19
Kielten kurssien suoritusjärjestys	20
Matematiikan kurssien suoritusjärjestys.....	21

1. YLEISTÄ

1.1. HYVÄ OPISKELIJA

Tervetuloa Keminmaan lukioon!

Olet tehnyt tärkeän valinnan ja valinnut koulutusväyläksesi lukion. Lukio on hyvä vaihtoehto. Lukion käyminen, päättötodistus ja ylioppilastutkinto antavat sinulle monipuoliset valmiudet jatkaa yliopistossa, ammattikorkeakoulussa ja myös ammatillisessa koulutuksessa. Keminmaan lukiosta valmistuneet ylioppilaat ovat perinteisesti sijoittuneet hyvin jatko-opintoihin.

Moni lukion valinnut opiskelija ei vielä tiedä tulevaisuuden uraansa. Seuraavien vuosien aikana sinulla on mahdollisuus tutustua erilaisiin oppiaineisiin syvällisemmin ja samalla oppia tuntemaan omaa itseäsi ja vahvuuksiasi. Tulet saamaan laajan yleissivistyksen ja valmiuksia toimia muuttuvassa maailmassa.

Keminmaan lukio on juuri sopivan kokoinen oppilaitos. Pystymme pitämään kurssitarjontamme laajana ja rakentamaan yksilöllisiä opintopolkuja opiskelijoillemme. Meillä opiskelija tulee huomatuksi yksilönä.

Koulun koko henkilökunta on aina käytettävissäsi. Käänny rohkeasti heidän puoleensa kaikissa opiskeluun liittyvissä kysymyksissä. Opintojesi sujuvuus riippuu myös ennen kaikkea omasta asenteestasi ja työmotivaatiostasi. Ota haaste vastaan: kokeile omia rajojasi ja saavuta unelmasi!

Kädessäsi oleva opas on tärkein tietolähde opiskelusi suunnitteluun ja koulun käytäntöihin. Perehdy siihen tarkoin.

Menestystä tuleviin opintoihisi!

– Rehtori –

1.2. YLEISTÄ KEMINMAAN LUKIOSTA

Keminmaan lukio on perustettu vuonna 1975. Opiskelijoita on vuosittain noin 190 ja lukion ylläpitäjänä on Keminmaan kunta.

Lukion tehtävänä on vahvistaa laaja-alaista yleissivistystä, joka sisältää arvot, tiedot, taidot asenteet ja tahdon. Näiden avulla kriittiseen ja itsenäiseen ajatteluun pystyvät opiskelijat osaavat toimia vastuullisesti, myötätuntoisesti ja yhteisöllisesti.

Lukio-opinnot antavat opiskelijalle yleiset jatko-opintovalmiudet yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja lukiopohjaiseen ammatilliseen peruskoulutukseen.

Lukiossamme pyritään luomaan virikkeinen oppimisympäristö, jossa oppilaita ohjataan aktiiviseen tiedonhankintaan, informaation käsittelyyn ja tiedon soveltamiseen sekä kehittämään jatko-opinnoissa ja myöhemmässä elämässä tarvittavia taitoja.

Keminmaan lukiossa omaksutun oppimiskäsityksen mukaan opiskelija saavuttaa tavoitteensa oman aktiivisen työnsä tuloksena samalla ottaen huomioon henkisen ja fyysisen jaksamisen periaatteet.

Tavoitteenamme on, että Keminmaan lukion opiskelija

- on itsetunoltaan terve ja kunnioittaa elämää ja toisia ihmisiä
- on itsenäinen ja empaattinen sekä vastuuntuntoinen ja yhteistyökykyinen
- arvostaa omaa kulttuuritaustaansa, suomalaisuutta ja keminmaalaisuutta
- saa valmiudet selviytyä vieraisissa kulttuureissa ja hyväksyy erilaisuuden myös omissa ympäristössään
- seuraa aktiivisesti ajankohtaisia asioita ja yhteiskunnallista päätöksentekoa sekä Suomessa että kansainvälisesti
- pystyy arvioimaan eri lähteistä saatavan informaation luotettavuutta
- osaa soveltaa omaksumaansa tietoa innovatiivisesti
- ottaa ratkaisuisaan huomioon luonnon ja muun ympäristön asettamat rajoitukset eikä tietoisesti toiminnallaan vaaranna tulevien sukupolvien elinmahdollisuuksia.

Lukio-opetuksen arvoperusta rakentuu suomalaiseen sivistyshistoriaan, joka on osa pohjoismaista ja eurooppalaista kulttuuriperintöä. Lukio-opetus edistää tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta, hyvinvointia sekä demokratiaa. Näitä arvoja opiskelijoiden tulee oppia vaalimaan, arvioimaan ja uudistamaan. Opiskelijoita kannustetaan keskinäiseen välittämiseen ja huolenpitoon.

2. LUKIO-OPINNOT

2.1. MILLAINEN ON LUOKATON LUKIO?

Luokattomassa lukiossa ei ole peruskoulusta tuttuja luokka-asteita. Lukion voi suorittaa 2–4 vuodessa omaan tahtiin. Eri oppiaineiden kurssien suoritusjärjestys on määritelty kurssiselosteivihkossa. Opiskelijat vaihtuvat lähes jokaisella kurssilla.

Peruskouluun verrattuna lukio-opiskelu vaatii enemmän oma-aloitteisuutta. *Olet itse vastuussa opinnoistasi ja niiden etenemisestä.* Mitä enemmän teet työtä opintojesi hyväksi, sitä enemmän saat niistä hyötyä. Koulu pyrkii kaikin tavoin tukemaan opiskeluasi.

2.2. MITÄ TARKOITTAÄ KURSSI, PAKOLLINEN, VALTAKUNNALLINEN SYVENTÄVÄ JA PAIKALLINEN SYVENTÄVÄ JA SOVELTAVA?

Lukio-opinnot jakaantuvat kursseihin, joissa on 38 oppituntia. Jokainen opiskelija valitsee opinto-ohjelmaansa yhteensä vähintään 75 kurssia.

Kurssit ovat:

Pakollisia (kaikille yhteisiä)

- jokaisen on suoritettava 47–51 pakollista kurssia (sen mukaan, onko matematiikan oppimäärä, pitkä vai lyhyt)

Valtakunnallisia syventäviä

- jokaisen on suoritettava vähintään 10 kurssia
- vapaaehtoisesti valittavia

Paikallisia syventäviä ja soveltavia

- koulukohtaisia
- muissa oppilaitoksissa suoritettuja kursseja

Kurssitarjonnasta suoritetaan vähintään 57–61 kurssia (= pakolliset ja syventäviä valtakunnallisia vähintään 10 kurssia). Loput kurssit (siton, että opiskelija suorittaa yhteensä vähintään 75 kurssia) voivat olla omasta lukiosta tai muista toisen asteen oppilaitoksista edellyttäen, että ne vastaavat lukiokurssin työmäärää (ks. myös 3.6.) Muualla suoritettujen opintojen hyväksyminen).

2.3. Yhdistelmäopintojen suorittaminen

Keminmaan lukio toimii yhteistyössä alueen toisen asteen ammatillisten oppilaitosten kanssa. Niissä opiskelevat nuoret voivat halutessaan yhdistää ammatillisiin opintoihin lukiokursseja Keminmaan lukiosta. Käytännöksi on muodostunut, että ensimmäisenä opiskeluvuotena ammattiopinnoista ollaan lukiossa jaksoilla 2. ja 4. Toisena opiskeluvuotena lukiossa opiskellaan jaksoilla 3. ja 5. Kolmantena opiskeluvuotena jaksoilla 1. ja 3. Neljäs vuosi opiskellaan lukiossa jaksoilla 1. ja 3. tai mahdollisuuksien mukaan koko vuosi. Tämä vaihtelee sen mukaan, millä ammattialalla nuori opiskelee. Asiasta kannattaa aina keskustella etukäteen ammatillisen puolen opinto-ohjaajan ja ammattiopettajan kanssa. Lukiossa suoritettavien kurssien määrä riippuu kirjoitettavista aineista ja suoritettavasta ammatillisesta perustutkinnosta. Pääsääntöisesti lukion puolella suoritettava kurssimäärä on 35 – 45. Ylioppilastutkintoon opiskelija valitsee pakollisen äidinkielen lisäksi kolme oppiainetta seuraavista; vieras kieli, toinen kotimainen kieli, matematiikka ja reaali. Neljän pakollisen oppiaineen lisäksi opiskelija voi kirjoittaa haluamansa määrän ylimääräisiä oppiaineita. Kirjoitettavista aineista suositellaan suoritettavaksi vähintään oppiaineen pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit. Yhdistelmäopintoja suorittava opiskelija voi jättää englannin, ruotsin tai matematiikan pois ylioppilastutkinnostaan. Tässä tapauksessa minimimäärä kyseisen oppiaineen suorittamiseen on seuraava:

- 1) englanti, 2 kurssia
- 2) ruotsi, 1 kurssi
- 3) matematiikka, 3 kurssia lyhyttä matematiikka tai 2 kurssia pitkää matematiikkaa

Osa ammatillisen tutkinnon osista on yhteisiä lukion kanssa ja niiden suorittaminen tapahtuu lukiojaksojen aikana. Seuraavat kurssit ovat yhdistelmäopintolaisille pakollisia:

FY1, KE1, YH1, YH2, TE1, KU1/MU1 ja LI1.

Yhdistelmäopinnoista muodostuu kaksoistutkinto, kun opiskelija suorittaa ammatillisen perustutkinnon ja ylioppilastutkinnon. Jos opiskelija haluaa näiden lisäksi suorittaa lukion koko oppimäärän, eli vähintään 75 kurssia, on kyseessä kolmoistutkinto. Tässä tapauksessa lukion oppimäärään voidaan hyväksi lukea 14 – 18 kurssia ammatillisesta tutkinnosta lukion soveltaviksi kursseiksi.

Alla on esimerkki lukio-opintojen jakaantumisesta neljälle vuodelle. Periaatteena on, että lukiojaksolla opiskellaan 6–7 kurssia. Valinnat tehdään tietysti tarjolla olevista kursseista.

Matematiikassa kurssi MAY1 on kaikille yhteinen ja oppimäärä jatkuu sen jälkeen opiskelijan valinnan mukaan joko pitkänä MAA2 tai lyhyenä MAB2. Alla olevassa esimerkissä matematiikkana on lyhyt matematiikka MAB. Jos yhdistelmäopiskelija suorittaa pitkää matematiikkaa, on sitä opiskeltava

	LUKIO 1 (1. VUOSI 2.J.)	LUKIO 2 (1. VUOSI 4.J.)	LUKIO 3 (2. VUOSI 3.J.)	LUKIO 4 (2. VUOSI 5.J.)
1.	ÄI1	ÄI2	ÄI3	ÄI4
2.	ENA1	ENA2	ENA3	ENA4
3.	RUB1	RUB2	RUB3	RUB4
4.	MAY1	MAB2	MAB5	MAB3
5.	KU/MU1	KE1	LI1	YH2
6.	FY1	TE1	VAPAASTI VALITTAVA	VAPAASTI VALITTAVA
7.	VAPAASTI VALITTAVA	VAPAASTI VALITTAVA	VAPAASTI VALITTAVA	VAPAASTI VALITTAVA
	LUKIO 5 (3. VUOSI 1.J.)	LUKIO 6 (3. VUOSI 3.J.)	LUKIO 7 (4. VUOSI)	LUKIO 8 (4. VUOSI)
1.	ÄI5	ÄI6	ÄI9	ÄI8
2.	ENA5	ENA6	ENA7/ENA8	RUB7
3.	RUB5	MAB6	MAB7	ENA7/ENA8
4.	MAB4	RUB6	MAB8/MAB9	MAB8/MAB9
5.	VAPAASTI VALITTAVA/ÄI9	VAPAASTI VALITTAVA/RUB7	YH1	VAPAASTI VALITTAVA
6.	VAPAASTI VALITTAVA	VAPAASTI VALITTAVA	VAPAASTI VALITTAVA	VAPAASTI VALITTAVA
7.	VAPAASTI VALITTAVA	VAPAASTI VALITTAVA	VAPAASTI VALITTAVA	VAPAASTI VALITTAVA

jokaisella jaksolla, sekä ammatti- että lukiojaksolla.

2.4. KEMINMAAN LUKIOSSA TARJOTTAVAT OPPIAINEET, KURSSIVALIKOIMA

(1.8.2016 lähtien)		kurssien määrä			
lyhenne	oppiaine	pakolliset	valtakunn. syventävät	paikalliset syv./sov.	valtak. sov.
ÄI	äidinkieli jakirjallisuus	6	3	3	
ENA	englanti	6	2	4	
RUB	ruotsi	5	2	3	
SAB2	saksa (pk:ssa alkanut)		8		
SAB3	saksa (lukiossa alkava)		10		
RAB2	ranska (pk:ssa alkanut)		8		
RAB3	ranska (lukiossa alkava)		10		
VEB3	venäjä (lukiossa alkava)		10		
MAA	pitkä matematiikka	10	3	5	
MAB	lyhyt matematiikka	6	2	2	
BI	biologia	2	3	3	
GE	maantiede	1	3	1	
FY	fysiikka	1	6	4	
KE	kemia	1	4	2	
FI	filosofia	2	2		
PS	psykologia	1	4	1	
HI	historia	3	3	2	
YH	yhteiskuntaoppi	3	1	2	
UE/ET	uskonto/elämäkatsomustieto	2	4		
TE	terveystieto	1	2	1	
LI	liikunta	2	3	1	
MU	musiikki*	1-2	2	1	
KU	kuvataide*	1-2	2		
OP	opinto-ohjaus	2			
TO	teemaopinnot		3		
LD	kuvataiteen tai liikunnan lukiodiplomit				2

*musiikista tai kuvataiteesta on kaksi kurssia pakollista, kolme yhteensä

Paikalliset soveltavat

ILM	ilmaisutaito			2
TVT	tieto- ja viestintäteknikka			4
TÄ	tähtitiede			1

Pakolliset kurssit	47–51	säädettyä maksimia ei ole
Syventävät kurssit vähintään	10	
Paikalliset kurssit		
Yhteensä kursseja vähintään	75	

2.5. MIKÄ ON JAKSO, KURSSITARJOTIN JA PALKKI?

Yksi lukuvuosi on jaettu *viiteen* eri jaksoon. Yksi jakso kestää keskimäärin 38 työpäivää. Jos aiot suorittaa lukion minimioppimäärän (75 kurssia) kolmessa vuodessa, on hyvä valita keskimäärin *6 kurssia* jokaista jaksoa kohti. Joitakin kursseja voit tenttiä myös itsenäisesti sopimalla asiasta kirjallisesti asianomaisen opettajan kanssa (ks. 3.7.) Kurssin itsenäinen suoritus).

Esimerkkinä lukion suorittaminen kolmessa vuodessa ja valittavien kurssien minimimäärä:

	1. vuosi	2. vuosi	3. vuosi	4. vuosi	kurssim.
3 v.	30	30	15		75

Mikäli aikoo opiskella lyhyemmässä ajassa ja jatkaa opintojaan 3,5 vuoteen tai 4 vuoteen, niin asiasta tulee keskustella ryhmänohjaajan ja opon kanssa. Aikataulut räätälöidään henkilökohtaisesti nuorelle.

Kurssitarjotin on koulukohtainen taulukko, josta näkyy, mitä eri oppiaineiden kursseja milläkin jaksolla eri opiskeluvuosina on tarjolla. Joillakin kursseilla on tarkka suoritusjärjestys, joka on määriteltä tarkemmin kurssiselosteivihkossa.

Kurssitarjotin koostuu *palkeista*, joita on jaksossa *seitsemän*. Kurssitarjottimessa samassa palkissa olevat kurssit on merkitty vaakasuorille riveille. Samassa palkissa olevien kurssien oppitunnit pidetään yhtä aikaa, joten sinulla voi olla palkkia kohden vain yksi kurssi.

2.6. MITEN TEET LUKUJÄRJESTYKSEN KURSSIVALINTOJESIPOHJALTA?

Olet valinnut lukion kurssit yhdeksännen luokan keväällä. Saat syksyllä alustavan lukusuunnitelman, joka perustuu kurssivalintoihisi. Suunnitelmaan on merkitty valmiiksi ne kurssit, jotka suoritat ensimmäisenä lukuvuonna. Sinä teet valmiin lukusuunnitelman pohjalta oman lukujärjestyksesi koko vuodeksi. Ryhmänohjaaja ovat apuna lukujärjestyksesi tekemisessä, mutta sen laatiminen on viime kädessä kuitenkin sinun omalla vastuullasi.

Jos haluat muutoksia valintoihisi, voit tarkentaa opinto-ohjelmaa lukio-opiskelun aikana opinto-ohjaajan, aineenopettajan tai rehtorin luvalla.

Tarkista lukujärjestyksestäsi, että

1. kursseja on riittävästi
2. päällekkäisyyksiä ei ole (= kaksi ainetta samassa palkissa), tentitkö jommankumman aineen
3. poistat päällekkäisyydet mahdollisuuksien mukaan
4. voitko tasata kurssimäärää eri jaksoissa
5. kielissä ei tule liian pitkiä taukoja
6. kurssit ovat järkevässä järjestyksessä
7. voiko suorittaa samassa jaksossa useampia saman aineen kursseja

Mitään muutoksia et saa tehdä omin päin: siirtyä ryhmästä toiseen, lisätä tai jättää pois kursseja, päättää itsenäisestä suorituksesta, erota koulusta tai vaihtaa koulua.

Huom! Ryhmästä toiseen siirtymisestä on aina neuvoteltava opinto-ohjaajan kanssa.

Joitakin kursseja tarjotaan joka toinen vuosi. Saat syksyllä vuorovuosin tarjottavista kursseista erillisen monisteen, jossa on myös muuta ajankohtaista informaatiota. Joitakin kursseja voi olla hajautettuna kahdelle eri jaksolle ja ne voivat olla rinnakkain toisen aineen kanssa. Hajautetut ja rinnakkaiset kurssit näkyvät lukujärjestyksestä.

2.7. MILLOIN HAJAUTAT OPINNOT NELJÄNNELLE VUODELLE?

Jos valitset reilusti enemmän kuin 91 kurssia, tai jos sinulla on harrastus, joka vie paljon aikaa tai jos sinulla on vaikeuksia edetä opinnoissa, sinun pitää kääntyä opinto-ohjaajan puoleen ja tehdä hänen kanssaan 4-vuotissuunnitelman. Sinulle räätälöidään yksilöllinen opintosuunnitelma, jonka rehtori hyväksyy ja johon huoltajasi antaa kirjallisen suostumuksensa.

2.8. MIKÄ ON KOEVIIKKO?

Koeviikko tarkoittaa kurssien arvioinnin keskittämistä. Jokainen jakso päättyy koeviikkoon (= 7 työpäivää), jonka aikana järjestetään jakson kurssien lopputuotos. Kemnimaan lukion lukuvuosi on jaettu viiteen eri jaksoon, jolloin myös koeviikkoja on viisi. Koeviikolla on oma lukujärjestyksensä, jonka saat syksyllä koulun alkaessa. Wilmasta näet aina oman jaksokohtaisen työjärjestyksesi.

2.9. MITÄ ON RYHMÄNOHJAUS?

Ryhmänohjaus kuuluu jokaisen lukiolaisen opinto-ohjelmaan ja on osa pakollista opinto-ohjauskurssia. Opiskelijat on jaettu ohjausryhmiin, joista jokaisella on oma ryhmänohjaajansa. Koska luokattomassa lukiossa opetusryhmät vaihtuvat kaiken aikaa, on tärkeää, että kuulut yhteen ja samaan ohjausryhmään koko lukioajan.

Ryhmänohjaaja on lähin neuvojasi. Hän perehdyttää sinut lukion tapoihin, neuvoo opinto-ohjelman ja lukujärjestyksen laatimisessa, seuraa kurssivalintojesi toteutumista, koulumenestystäsi ja poissaolojasi sekä pitää yhteyttä kotiisi.

Ohjausryhmät kokoontuvat viikoittain ryhmänohjaajansa johdolla ryhmänohjaustuokioihin, joissa tiedotetaan ajankohtaisista asioista sekä opetukseen ja opinto-ohjaukseen liittyvistä seikoista. Läsnäolosi ryhmänohjaustuokioissa on välttämätöntä asioiden joustavan hoitamisen kannalta. Ryhmänohjaustuokio on keskiviikkoisin klo 10.55–11.10.

Päivittäiset työajat	
1. ja 2. oppitunnit	8.00 – 9.35
3. oppitunti	9.50–10.30...
4. oppitunti	11.10–12.00
5. oppitunti	12.10–13.00
6. ja 7. oppitunti	13.10–14.45
perjantaisin	13.10-14.00 ja 14.10-15.00

3. KURSSIN ARVIOINTI JA SUORITTAMINEN

3.1. KURSSIN ARVIOINTI

Arviointi antaa sinulle tietoja opintojesi edistymisestä ja oppimistuloksistasi. Arviointiisi vaikuttavat mahdolliset kirjalliset kokeet, tuntiaktiivisuutesi ja tekemäsi työt. Poissaolot voivat aiheuttaa sen, ettei kurssia arvostella ollenkaan, vaan se pitää käydä uudelleen.

Saat arvosanan jokaisesta kurssista sen päätyttyä. Kurssi päättyy kurssia seuraavana uusintapäivänä, jolloin opettaja viimeistään arvioi kurssin. Siihen mennessä on suoritettava lisätehtävät ja muut puuttuvat tehtävät.

Kurssit arvioidaan jakson päätyttyä. Jaksotodistuksen, joka kertoo sinulle ja huoltajallesi opintojesi edistymisestä, voi nähdä Wilmasta.

3.2. ARVIOINTIPERUSTEET

Sinulla on oikeus saada tietoa kurssien arviointiperusteista ja niiden soveltamisesta. Opettaja kertoo yleensä jokaisen kurssin alussa kurssin arviointiperusteet. Opettaja kertoo sinulle kurssin arviointiin liittyvät perusteet aina erikseen, jos suoritat kurssin kokonaan tai osittain itsenäisesti.

3.3. NUMERO TAI SUORITUSMERKINTÄ?

Pääsääntönä *numeroarvioinnille* on, että pakolliset ja valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroin. Numeroarvostelussa asteikko on 4–10: arvosana 10 erinomaiset tiedot ja taidot, 9 kiitettävät, 8 hyvät, 7 tyydyttävät, 6 kohtalaiset, ja 5 välttävät. Hylätty suoritus on arvosanana 4.

Paikallisten syventävien sekä soveltavien kurssien arviointitapoja voivat olla opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla numeroarviointi, suoritusmerkintä (S = suoritettu), hylätty (H = hylätty) tai sanallinen arviointi. Kirjallisesti annettu sanallinen arviointi ja suullinen arviointikeskustelussa annettu palaute voivat täydentää ja täsmentää numeroarvosanaa.

3.4. PÄÄTTÖTODISTUKSEN ARVOSANA

Päättötodistuksen saamisen edellytys

Olet suorittanut lukion oppimäärän, kun sinulla on hyväksytysti suoritettuna valitsemiesi eri oppiaineiden pakolliset, syventävät ja soveltavat oppimäärät, yhteensä vähintään 75 kurssia. Lukiokurssien kokonaismäärässä ovat mukana kaikki suoritettut kurssit. Arvioituja kursseja ei voi jälkikäteen poistaa.

Päättötodistuksen lopullinen arvosana

Päättötodistukseesi tulevien eri oppiaineiden arvosanat määräytyvät pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien perusteella. Koulukohtaiset syventävät ja soveltavat kurssit voivat korottaa lopullista arvosanaasi, mutta eivät alentaa.

2/3-sääntö

Päättötodistuksen saaminen edellyttää, että olet suorittanut jokaisen valitsemasi oppiaineen pakollisista ja valtakunnallisista syventävistä kursseista vähintään 2/3 hyväksytysti. Kun opiskeltuja pakollisia ja valtakunnallisia syventäviä kursseja on 1–2 kurssia, hylättyjä kurssiarvosanoja ei saa olla yhtään (0), 3–5 kurssia hylättyjä 1 kurssi, 6–8 kurssia hylättyjä 2 kurssia, 9 kurssia tai enemmän hylättyjä voi olla 3 kurssia.

Päättöarvosanan korotus

Sinulla on mahdollisuus korottaa jonkin oppiaineen kokonaisarvosanaa erillisessä suullisessa tai kirjallisessa kuulustelussa

Koulunsa päättävillä abiturienteille tehdään helmikuussa alustava päättöarviointi, jonka jälkeen eri oppiaineiden kokonaisarvosanoja ei voi parantaa yksittäisten kurssien arvosanoja korottamalla.

3.5. KURSSIEN UUSIMINEN JA TUKIOPETUS

Kurssien uusiminen

Hylätty kurssi on mahdollista saada hyväksytyksi osallistumalla opettajan määrittelemään uusintasuoritukseen. Saat uusia hylätyn kurssin yhden kerran. Kurssi pitää suorittaa uudelleen, jos et ole uusinnankaan jälkeen saanut siitä hyväksytyä arvosanaa.

Kurssin arvosanan korotus

Voit yrittää korottaa hyväksytyyn kurssin arvosanaa yhden kerran osallistumalla opettajan määrittelemään korotussuoritukseen, mitä varten pyydät asianomaiselta aineen opettajalta luvan. Jos ilmoittaudut korotussuoritukseen, mutta et saavu ilman pätevää syytä paikalle, menetät korotusoikeuden. Voit yrittää korottaa kurssin arvosanaa myös käymällä kurssin kokonaan uudelleen.

Kurssin keskeytys

Voit keskeyttää kurssin suorittamisen viimeistään kurssikokeessa. Et jätä mitään suoritusta arvioitavaksi ja ilmoitat opettajalle keskeyttäväsi kurssin.

Uusintakuulustelu

Uusintakuulusteluja järjestetään viisi kertaa lukuvuoden aikana. Niiden ajankohdat saat tietää lukuvuoden alussa. Kurssien uusinnat ovat pääsääntöisesti kahden tai kolmen viikon kuluessa kurssin päättymisestä yleisenä uusintakuulustelupäivänä. Ilmoittaudut siihen kirjallisesti viimeistään uusintaa edeltävän viikon keskiviikkona. Uusintakuulusteluun ilmoittautuminen on sitova. Uusinnasta poissaolosta on annettava luotettava selvitys. Jos olet uusinnasta poissa ilman pätevää syytä, menetät suorituskerran.

Tukiopetus

Sinulla on mahdollisuus saada tukiopetusta, jos opiskeluissasi tulee ongelmia. Saadaksesi tukiopetusta on asiasta sovittava erikseen kurssin opettajan kanssa.

3.6. MUUALLA SUORITETTUJEN OPINTOJEN HYVÄKSYMINEN

Sinulla on mahdollisuus opiskella myös muissa oppilaitoksissa lukion aikana. Nämä opinnot voidaan hyväksyä lukion kurseiksi edellyttäen, että ne ovat tavoitteiltaan lukion opetussuunnitelman mukaisia. Sinun pitää tuoda suorittamistasi opinnoista todistus kansliaan. Muissa oppilaitoksissa suoritettavat opinnot pitää aina hyväksyttää rehtorilla.

3.7. KURSSIN SUORITTAMINEN ITSENÄISESTI

Kurssien itsenäinen suorittaminen on sovittavissa kyseessä olevan aineenopettajan kanssa, jos kurseja on päällekkäin tai se on opintojesi suorittamisen kannalta välttämätöntä. Itsenäisesti suoritettavan kurssin arvioinnista on aina saatava hyväksytty arvosana.

On myös hyvä muistaa, että eri oppiaineiden kurssit ovat lukiossa varsin laajoja ja tiiviitä, joten itsenäinen suoritus ei aina ole realistisesti mahdollista ja vaatii erityisen tehokasta opiskelua. Työmäärän on vastattava yhden kurssin suuruista työmäärää, joten itsenäisesti suorittamalla ei voi päästä helpommalla.

3.8. ARVIOINNIN UUSIMINEN JA OIKAISU

Sinulla on oikeus pyytää arvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa sen saatuaasi. Voit pyytää arvioinnin uusimista, jos olet mielestäsi kokenut epäoikeudenmukaisuutta päätösarvioinnissa tai opintojen etenemiseen liittyvissä päätöksissä. Uusimisesta on tehtävä kirjallinen ja perusteltu pyyntö rehtorille. Uudesta arvioinnista päättävät koulun rehtori ja opettajat yhdessä.

Voit pyytää arviointiin oikaisua aluehallintoviranomaiselta, jos olet edelleen tyytymätön asian ratkaisuun tai uuteenkin arviointiin.

4. POISSAOLOT JA RANGAISTUKSET

Jakson aikana on osallistuttava vähintään kolmen (3) kurssin opetukseen (vrt. Kelan vaatimus aktiivisesta opiskelusta opintotuen saamiseksi). Muussa tapauksessa koulu joutuu ilmoittamaan Kelalle, ettei opiskelija opiskele aktiivisesti.

Poissaoloista on **aina annettava selvitys kirjallisesti** ao. aineen opettajalle ja ryhmänohjaajalle heti opiskelijan palattua kouluun. Etukäteen tiedossa oleviin enintään 3 pv:n poissaoloihin luvan myöntää ryhmänohjaaja. Yli kolmen päivän poissaoloihin luvan myöntää rehtori. Lupa anotaan kirjallisesti, ja siinä tulee olla huoltajan allekirjoitus. **Alle 18-vuotiaan opiskelijan poissaolosta antaa selvityksen aina huoltaja.**

Ulkomaanmatkat koulun työaikana eivät ole hyväksyttäviä syitä, eikä niihin saa lupaa.

Jos luvattomia ja luvallisia poissaolotunteja (45min.) on yhteensä 6 tai enemmän, se aiheuttaa kurssin keskeytymisen. Yli viikon kestävästä tai toistuvista sairauspoissaoloista on tuotava terveydenhoitajan tai lääkärin todistus. Kolme (3) myöhästymistä oppitunneilta aiheuttaa yhden tunnin poissaolomerkinnän.

Jos opiskelija on poissa kurssikokeesta, uusintailmoitukseen on liitettävä opettajalle annettava selvitys poissaolon syystä. Ilman hyväksyttävää selvitystä kurssin uusintaan ei voi osallistua. Lukion pidentämiseen yli kolmeen vuoteen ei voida antaa lupaa, jos kursseja jää suorittamatta poissaolojen vuoksi ja lukion oppimäärä (vähintään 75 kurssia) ei siitä syystä täyty.

Vilpin tekeminen ja siitä aiheutuvat seuraamukset

Opiskelijaa, joka rikkoo järjestystä, harjoittaa opinnoissaan vilppiä tai käyttäytyy muuten epäasiallisesti, voidaan rangaista. Rangaistuksia ovat kirjallinen varoitus ja jopa opiskelijan erottaminen oppilaitoksesta enintään yhdeksi vuodeksi.

Luntaus:

Pistokkaissa, sanakokeissa tai kurssikokeessa luntaamisesta seuraa, että koko kurssi jätetään arvostelematta ja se on käytävä uudelleen. Rehtori puhuttelee opiskelijan, asia käsitellään opettajien kokouksessa ja asiasta ilmoitetaan kotiin. Toistuvasta lunttauksesta seuraa lukiolain mukainen rangaistus. **Kopioidun tekstin esittäminen omana on aina rangaistavaa ja voi johtaa siihen, että kurssi jätetään arvioimatta**

5. YLIOPPILASTUTKINTO JA SEN SUUNNITTELU

Ylioppilastutkinto on yleissivistävän lukion päättökoe. Se järjestetään kahdesti vuodessa, keväisin ja syksyisin. Sähköinen koe suoritetaan Abitti-koeympäristössä, jonka käyttöä harjoitellaan lukion aikana. Kurssikokeita tehdään sähköisenä pitkin opintoja.

Kokeeseen sisältyy neljä pakollista koetta, joista kaikille pakollinen on:

1. äidinkieli

Muut kolme pakollista valitaan seuraavien aineiden joukosta:

2. toinen kotimainen kieli
3. vieras kieli
4. matematiikka
5. reaali (vain yksi reaalikokeista voi olla neljän pakollisen aineen joukossa).

Kielissä ja matematiikassa järjestetään kahden eri vaatimustason mukaiset kokeet. Saat lukio-opinnoistasi riippumatta valita, minkä tason mukaiseen kokeeseen osallistut. Sinun on kuitenkin vähintään yhdessä pakollisessa aineessa suoritettava vaativamman tason koe, ns. A-tason koe. Vaativamman A-tason koe on mahdollinen vain matematiikassa, ruotsin kielessä tai vieraassa kielessä.

Voit suorittaa pakollisten kokeiden lisäksi yhden tai useamman ylimääräisen kokeen. Reaaliaineen kokeista voi olla yksi pakollinen ja muut ylimääräisiä. Lisäksi ylimääräisenä voit suorittaa matematiikan tai vieraan kielen kokeita (meidän lukiossamme opetetaan ranskaa, saksaa ja venäjää).

Ylioppilastutkinto: kokeiden kuvaukset

Äidinkielen koe on kaksiosainen. Osien nimet ovat lukutaidon- ja kirjoitustaidonkoe. Kokelaan tulee osallistua samalla tutkintokerralla molempiin osakokeisiin. Kokelaan äidinkielen arvosana määräytyy kokeiden painotetun yhteispistemäärän perusteella.

Toisen kotimaisen kielen kokeeseen ja vieraan kielen kokeeseen sisältyy puheen ja tekstin ymmärtämistä sekä kielen kirjallisen tuottamisen taitoa osoittavat osat.

Sekä pitkän että lyhyen matematiikan kokeessa on kaksi osaa: A-osa ja B-osa. B-osa jakautuu edelleen kahteen osaan, jotka merkitään tunnuksin B1 ja B2. Alla olevaan taulukkoon on merkitty, kuinka monta tehtävää kussakin osassa annetaan, kuinka moneen tehtävään kokelas vastaa ja mitä apuvälineitä on sallittua käyttää osan tehtäviä suoritettaessa.

Osa	Tehtäviä annetaan	Kokelas vastaa	Apuvälineet
A	4	4	kCalc, taulukkokirja
B1	5	3	CAS-laskimet, taulukkokirja
B2	4	3	CAS-laskimet, taulukkokirja

Reaaliaineissa on vain yksittäisten reaaliaineiden kokeita. Kussakin seuraavista aineista järjestetään oma kokeensa: evankelis-luterilainen uskonto, ortodoksinen uskonto, elämäkatsomustieto, psykologia, filosofia, historia, yhteiskuntaoppi, fysiikka, kemia, biologia, maantiede ja terveystieto.

Yhdellä tutkintokerralla järjestetään kaksi reaaliaineiden koepäivää. Kokeiden jako näille kahdelle päivälle perustuu lautakunnan tilastoihin, joista ilmenee kokelaiden vastausten sijoittuminen eri aineisiin. Koepäivät sijoitetaan tutkintoaikatauluun siten, että niiden välillä on noin viikko.

Reaaliakoeryhmät ovat psykologia, filosofia, historia, fysiikka ja biologia. Toinen ryhmä on evankelis-luterilainen - ja ortodoksinen uskonto, elämäkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia, maantiede ja terveystieto. Yhtenä päivänä voi osallistua vain yhden reaaliaineen kokeeseen. Siten yhdellä tutkintokerralla voi suorittaa enintään kaksi reaaliaineen koetta. Hajauttamalla tutkinnon kolmeen peräkkäiseen kertaan voi suorittaa enintään kuusi reaaliaineen koetta.

Voit suorittaa ylioppilastutkintoon liittyviä kokeita kolmena peräkkäisenä kirjoituskertana. Kun olet suorittanut ylioppilastutkinnon pakolliset kokeet hyväksytysti, saat ylioppilastutkintotodistuksen edellyttäen, että olet suorittanut lukion oppimäärän vaatimusten mukaisesti.

Oikeus osallistua yo-tutkinnon kokeeseen

Sinulla on osallistumisoikeus ylioppilastutkinnon kokeeseen, kun olet suorittanut kyseisen oppiaineen pakolliset kurssit. Saat osallistua ylimääräisen kielen kokeeseen, kun olet suorittanut kyseisestä oppiaineesta vähintään kolme kurssia.

Ammatillisen tutkinnon suorittanut

Henkilöllä on ammatillisen tutkinnon perusteella oikeus osallistua ylioppilastutkintoon ja siihen kuuluviin kokeisiin ilman lisäopintoja, jos ammatillinen tutkinto on edellyttänyt vähintään kahden ja puolen vuoden opintoja (L 766/2004, §18a).

Jos kokelas on suorittanut kaksivuotisen ammatillisen perustutkinnon, joka perustuu perusopetuksen oppimäärään, häneltä vaaditaan, että hän on opiskellut vähintään kaksi pakollista lukiokurssia niissä oppiaineissa, joiden kokeisiin hän haluaa osallistua. Jos oppiaineessa ei ole kahta pakollista lukiokurssia, edellytetään vähintään kahden lukiokurssin opiskelua kyseessä olevassa oppiaineessa.

Ylioppilaskirjoituksista yleisesti

Syksyllä ja keväällä yo-tutkintoon osallistuville järjestetään erikseen tutkinnon suorittamiseen, sääntöihin ja ajankohtiin liittyvät tiedotustilaisuudet, joiden ajankohdat ilmoitetaan myöhemmin. Jos osallistut kirjoituksiin useamman kerran, ilmoittaudut joka kerta erikseen kansliaan. Ilmoittautumisesi ovat sitovia. Ilmoittautumispäivämäärät kerrotaan joka kevät ja syksy tiedotustilaisuuksissa.

Sinun kannattaa miettiä hyvissä ajoin ylioppilaskirjoitusten hajauttamista. Hajauttamalla yo-kirjoituksia kevennät kirjoituksista aiheutuvia paineita. Kun mietit hajauttamista jo ensimmäisenä opiskeluvuotena, voidaan lukusuunnitelmassasi ottaa huomioon kurssien suorittamiseen liittyvät käytännön järjestelyt.

Jos aiot suorittaa lukion 3, 3½ tai 4 vuodessa, niin mieti ja tee ajoissa alustava suunnitelmasi yo-kirjoitusten hajauttamiselle ja käytä hajauttamisen suunnitteluun s. 19–21 taulukkoa. Alla on esimerkki kolmen peräkkäisen kirjoituskerran jakamisesta.

3. vuodessa opiskelevat	3½.vuodessa opiskelevat	4.vuodessa opiskelevat
2. lkv. kevät	3. lkv. syksy	3. lkv. kevät
3. lkv. syksy	3. lkv. kevät	4. lkv. syksy
3. lkv. kevät	4. lkv. syksy	4. lkv. kevät

Viimeisin tieto ylioppilaskirjoituksista löytyy YTL:n sivuilta ohessa olevasta linkistä:

<https://www.ylioppilastutkinto.fi/maaraykset>

Tietokoneen vaatimukset kirjoituksiin:

https://www.ylioppilastutkinto.fi/images/sivuston_tiedostot/Ohjeet/Digabi/ytl_paatelaiteohje_2017.fi.pdf

Ylioppilaskokeiden uusiminen

Saat uusia hyväksytysti suoritettua kokeen yhden kerran. Hyväksytyt kokeet uusimisella ei ole aikarajaa. Jos olet ennen ylioppilastutkintotodistuksen antamista uusinnut jonkin kokeen, todistukseen merkitään tästä kokeesta saatu parempi arvosana.

Saat uusia hylätyn pakollisen kokeen kaksi kertaa tätä tutkintokertaa välittömästi seuraavien kolmen tutkintokerran aikana. Hylätyn pakollisen kokeen uusija voi vaihtaa tämän kokeen tasoja, kun ensin on varmistettu, että tutkintoon sisältyy yksi pitkään oppimäärään perustuva A-tason koe. Jollei tutkintoa ole suoritettu säädettyssä ajassa, on tutkinto kokonaisuudessaan uusittava.

Hylätyn ylimääräisen kokeen saa uusia kaksi kertaa ilman aikarajaa.

Tutkinnon täydentäminen

Saat ylioppilaana täydentää tutkintoasi kokeilla, joihin et ole aikaisemmin osallistunut. Voit täydentää tutkintoa myös jo suoritettua oppiaineen eritasoisella kokeella. Tutkinnon täydentäminen on mahdollista kuitenkin vasta, kun tutkinto on suoritettu.

6. HYVÄ TIETÄÄ LUKIOSTA

6.1. KOULUMATKAT

Kela maksaa lukiossa opiskelevalla koulumatkatukea päivittäisten koulumatkojen kustannuksiin. Koulumatkatukea on haettava erikseen joka lukuvuodeksi. Hakemuslomakkeita saa koulusta, Kelan toimistosta ja Kelan internet sivuilta. Hakemuslomake palautetaan lukion kansliaan, josta saa ostotodistuksen lipun ostoa varten.

6.2. MUUT KUSTANNUKSET

Lukio-opetus on maksutonta, mutta opiskelija hankkii itse oppikirjat ja muut opiskeluvälineet. Kannettava tietokone on välttämätön hankinta lukio-opinnoissa. Ylioppilastutkinto muuttuu syksystä 2016 lähtien asteittain sähköiseksi. Siihen liittyen on harjoiteltava erilaisia sovellusohjelmia ja kurssikokeita tehdään eri aineissa sähköisesti.

6.3. TERVEYDENHUOLTO

Terveystarkastajat: Johanna Paakkola (040 355 8769) ja Ulla Kokkonen (040 353 2391)

Vastaanotto: Kouluneuvola, os. Rovaniementie 31 (alakoulun puoli)

Yleinen vastaanottoaika: ma-pe klo 8–10 muuna aikana ajanvarauksella

Koululääkäri: tavattavissa ajanvarauksella

Kaikilla lukion 2. vuosikurssin opiskelijoilla on terveystarkastus, joka on samalla pojille kutsuntatarkastus. Terveystarkastajan kautta saat aikoja mm. lääkärille, fysioterapeutille ja psykologille.

Kuraattori: Tarja-Tuulikki Laine 040 196 5852

6.4. OPINTOTUKI

Voit hakea valtion opintotukikeskukselta opintorahaa tai -lainaa. Opintorahan perusosaa ei myönnetä opiskelijalle, joka on oikeutettu lapsilisään. Opintotuki voidaan myöntää sitä seuraavan kuukauden alusta, jona hakija täyttää 17 vuotta. Hakulomakkeita saat koulun kansliasta.

6.5. OPISKELIJAKUNTA

Lukiossamme on opiskelijakunta, jonka jäseniä ovat kaikki koulumme oppilaat. Opiskelijakunnan hallituksen päätehtävänä on suunnitella ja edistää opiskelijoiden yhteistoimintaa ja koulutyötä. Muita osatehtäviä ovat

- vuosikokoukset, joissa mm. opiskelijakunnan hallitus ja muut toimihenkilöt valitaan
- opiskelijoiden edunvalvonta yhteistyössä ohjaajan, rehtorin kanssa
- yhteishengen rakentaminen mm. koulun yhteiset juhlat ja teematapahtumat, abi-päivät, vanhojen päivä, itsenäisyyspäivä ja liikuntapäivät
- toiminta tutoropiskelijoina eri tilanteissa

6.6. KENEN PUOLEEN KÄÄNNYT OPISKELUUN LIITTYVISSÄ ASIOISSA?

Opintotukihakemus	kanslia
Uusintakuulusteluun ilmoittautuminen	kanslia
Ilmoittautuminen yo-tutkintoon	kanslia
Oppilaskortit	kanslia
Opiskelutodistus	kanslia
Ainevalinnan muutokset	opinto-ohjaaja, ryhmänohjaaja
Poissaolot	opettaja, ryhmänohjaaja, rehtori
Kurssien suorittamiseen liittyvät kysymykset	opettajat

YHTEYSTIEDOT:

Postiosoite: **Koulukeskus, Rovaniementie 31, 94400 Keminmaa**

Kunnan websivu	www.keminmaa.fi
Lukion websivu	www.edu.keminmaa.fi/~keminmaanlukio/
Lukion sähköposti	lukio(at)keminmaa.fi
rehtori Helena Niemitalo	040 353 7092
apulaisrehtori	040 861 6159
opinto-ohjaaja	040 353 7094
kanslia	0400 528 932
opettajat	040 673 6006
matemaatikot	040 673 6177

SUOSITUS REAALIAINEIDEN KURSSIEN SUORITUSJÄRJESTYKSEKSI LOP52016

YO-KIRJ.	USKONTO (6)	PSYKOLOGIA (6)	FILOSOFIA (4)	HISTORIA (8)	YHTEISKUNTAOPPI (5)	FYSIIKKA (11)	KEMIA (7)	BIOLOGIA (8)	MAANTIIDE (4½)	TERVEYS TIETO (4)	YO-KIRJ.
2. KEVÄT	Ei suositella										
1 vk											
2 vk	3 5 6 7		(3) 4 5		2 4 5 (7) 8		(3) 4 5		2 4		1 vk
3 vk											2 vk
3. SYKSY											
1 vk	1 2		Ei suositella		1 2 3 6 (7)		1 2 3 (4)		1 3		3. SYKSY
2 vk	3 4 5 6		2 3 5 7		4 5 6 9 8 11		(3) 4 5		2 4		1 vk
3 vk			8		7 10						2 vk
3. KEVÄT											
1 vk	1 2		1		3		1 2		1 2 6		3. KEVÄT
2 vk	3 4 (5 6)		2 3 (4)		2 5		3 4		3 4 (7)		1 vk
3 vk	5 6 (3 4)		(3) 4		1 4 5 6		5 6 7		5 (7) 8		2 vk
4. SYKSY											
1 vk	1 2		1		3		1 2		1 6		4. SYKSY
2 vk	3 4 (5 6)		2 3 (4)		2 5		3 4		2 3 4 (7)		1 vk
3 vk	5 6 (3 4)		(3) 4		1 4 5		5 6 7		4 5 (7) 8		2 vk
4 vk					6		7 10				3 vk
4. KEVÄT											
1 vk	1 2		1		3		1 2				4. KEVÄT
2 vk			2		2 5		1 2		1 2 6		1 vk
3 vk	3 4		3 (4)		1 4 5		3 4		3 4 (7)		2 vk
4 vk	5 6		(3) 4		6		5 6 7		5 (7) 8		3 vk
YO-KIRJ.	USKONTO (6)	PSYKOLOGIA (6)	FILOSOFIA (4)	HISTORIA (8)	YHTEISKUNTAOPPI (5)	FYSIIKKA (11)	KEMIA (7)	BIOLOGIA (8)	MAANTIIDE (5)	TERVEYS TIETO (4)	YO-KIRJ.

1 Pakollinen kurssi

Jos kurssi on useampaan kertaan, voi sen käydä itselle sopivaan aikaan.

- Valtakunnallinen svventävä kurssi
- Suhteissa olevat kurssit järjestetään vuorovuosin. Katso tarkasti, että otat kurssin sinä vuonna, kun se tarjotaan.
- Palkallinen svventävä tai soveltava kurssi

SUOSITUS KIELTEN KURSSIEN SUORITUSJÄRJESTYKSEKSI LOPS 2016

YO-KIRJ.	AIDINKIELI (10)	RUOTSI (7)	ENGLANTI (8)	B2-SAKSA (8)		B3-SAKSA (10)		B2-RANSKA (8)		B3-RANSKA (10)		B3-VENÄJÄ (8)	
				1. vuonna alkanut	2. vuotena alkanut	1. vuonna alkanut	2. vuotena alkanut	1. vuonna alkanut	2. vuotena alkanut	1. vuonna alkanut	2. vuotena alkanut	1. vuonna alkanut	2. vuotena alkanut
3. SYKSY				1.2.3	Ei suositella	1.2.3.4.5	Ei suositella	1.2.3	Ei suositella	1.2.3.4.5	Ei suositella	1.2.3.4	Ei suositella
1 vk	Ei suositella	1 2 3 ¹¹	1 2 3 ¹¹	1 2 3	Ei suositella	1 2 3 4 5	Ei suositella	1 2 3	Ei suositella	1 2 3 4 5	Ei suositella	1 2 3 4	Ei suositella
2 vk		4 5 6 ⁹	4 5 6 8 ¹²	4 5 6 7		6 7 8 9		4 5 6 7		6 7 8 9		5 6 7	
3 vk		7 8	7 9 10 13	8		10		8		10		8	
3. KEVÄT													
1 vk	1 2 3	1 2 3 ¹¹	1 2 3 ¹¹	1 2 3		1 2 3 4 5		1 2 3		1 2 3 4 5		1 2 3 4	
2 vk	4 5 6 7	4 5 6 ⁹	4 5 6 8 ¹²	4 5 6 7	1 2 3	6 7 8 9	1 2 3 4 5	4 5 6 7	1 2 3	6 7 8 9	1 2 3 4 5	5 6 7	1 2 3 4
3 vk	8 9 ^{10 13}	7 8	7 9 10 13	8	4 5 6 7	10	6 7 8 9	8	4 5 6 7	10	6 7 8 9	8	5 6 7
4. SYKSY													
1 vk	Ei suositella	1 2 ¹¹	1 2 3 ¹¹	Ei suositella									
2 vk		3 6	4 5 6 8	1 2 3	Ei suositella	1 2 3 4 5	Ei suositella	1 2 3	Ei suositella	1 2 3 4 5	Ei suositella	1 2 3 4	
3 vk		4 5 ⁹	(7) ¹²	4 5 6 7		6 7 8 9		4 5 6 7		6 7 8 9		5 6 7	
4 vk		7 8	(7) ^{9 10 13}	8		10		8		10		8	
4. KEVÄT													
1 vk	1	1 2 ¹¹	1 2 3 ¹¹										
2 vk	2 3	3 4 6	4 5										
3 vk	4 5 6 7 (10)	5 9	6 8 ¹²										
4 vk	8 9 (10) ¹³	7 8	7 10 13										
YO-KIRJ.	AIDINKIELI (10)	RUOTSI (7)	ENGLANTI (8)	B2-SAKSA (8)		B3-SAKSA (10)		B2-RANSKA (8)		B3-RANSKA (10)		B3-VENÄJÄ(8)	

2

Suluissa olevat voi suorittaa itselle sopivaan aikaan.

- 1 **Pakollinen kurssi**
- 2 Valtakunnallinen syventävä kurssi
- 3 *Koulukohtainen syventävä kurssi tai koulukohtainen soveltava kurssi*

TYÖVERSIO

SUOSITUS MATEMATIIKAN KURSSIEN SUORITUSJÄRJESTYKSEKSI LOPS2016

YO-KIRJ.	PITKÄ MATEMATIIKKA 10+3	LYHYT MATEMATIIKKA 6+2	YO-KIRJ.
3. KEVÄT	suositeltavin		3. KEVÄT
1 vk	1 2 3 4 ^{14 16}	1 2 3	1 vk
2 vk	5 6 7 8 ^{11 12 15}	4 5 6	2 vk
3 vk	9 10 ^{13 17 18}	7 8 9	3 vk
4. SYKSY			4. SYKSY
1 vk	1 2 3 4 ¹⁴	EI	1 vk
2 vk	5 6 7 8 ^{11 15 16}	SUOSI-	2 vk
3 vk	9 10 ^{12 13 17 18}	TELLA	3 vk
4 vk			4 vk
4. KEVÄT			4. KEVÄT
1 vk	1 2 3 4 ¹⁴	1 2	1 vk
2 vk	5 6 7 8 ¹⁵	3 4	2 vk
3 vk	9 ^{11 12 16}	5 6	3 vk
4 vk	10 ^{13 17 18}	7 8 9	4 vk

Esim.

- 1
- 2
- 3

Pakollinen kurssi

Valtakunnallinen syventävä kurssi

Koulukohtainen syventävä kurssi tai koulukohtainen soveltava kurssi